



SVENLJUNGA  
KOMMUN

modell  
plan

# policy

VA-policy för Svenljunga kommun

program  
regel  
riktlinje  
rutin  
strategi  
taxa

.....  
Beslutat av: Kommunfullmäktige

Beslutandedatum: 2017-02-13 § 8

Ansvarig: Samhällsbyggnadschef

Revideras: Vid behov

Följas upp: Årligen



---

## Innehållsförteckning

Inledning.....	3
VA-policy - tredje steget i VA-planeringsarbetet.....	3
Uppdatering av VA-policyn .....	4
Målbild .....	5
Kommunen ska .....	6
VA-försörjning utanför kommunalt verksamhetsområde.....	8
Enskilt VA-område, VA-bevakningsområde, VA-utredningsområde .....	8
VA-utbyggnadsområde.....	9
VA-försörjning inom allmänt VA-område.....	10
Samarbete och kommunikation.....	11
Bilaga 1: Principskiss över olika typer av VA-områden .....	12

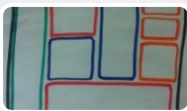
## Inledning

Detta dokument är en policy för försörjning av vatten och avlopp i Svenljunga kommun. Policyn omfattar försörjningen av dricksvatten och spillvatten både inom och utanför nuvarande verksamhetsområde för allmänt VA. Här anges hur man i Svenljunga kommun ska agera för att på bästa sätt, givet de förutsättningar som finns i kommunen, uppnå målet om en vatten- och avloppsförsörjning som är hållbar i framtiden.

Hållbarhet delas in i tre dimensioner; sociala, ekonomiska och ekologiska aspekter. Det handlar i grunden om att uppfylla mänskliga rättigheter med hjälp av de ekonomiska möjligheter som finns och med hänsyn till miljöns förutsättningar. En hållbar<sup>1</sup> vatten- och avloppsförsörjning innebär att de behov som finns idag tillfredsställs utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.

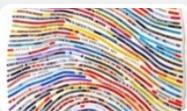
## VA-policy - tredje steget i VA-planeringsarbetet

VA-policyn är det tredje steget i Svenljunga kommuns arbete med strategisk VA-planering. Här hanteras inte dagvattenfrågor då kommunen tar fram en separat dagvattenpolicy. VA-policyn har tagits fram genom ett kommunövergripande arbete.



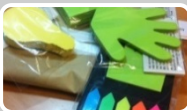
### Steg 1: Uppstart

*Behovet av VA-planering identifieras. Projektet definieras i förhållande till vattenförvaltningsarbete och förankras politiskt.*



### Steg 2: VA-översikt

*Sammanställning av nulägesbilden för all VA-försörjning i hela kommunen. Nulägesbilden utgörs av de aspekter som kan påverka beslut kopplade till vatten- och avloppsförsörjningen.*



### Steg 3: VA-policy

*Strategier och riktlinjer som ligger till grund för VA-plan samt prioriteringar av olika åtgärder. VA-strategin ska användas som ett långsiktigt planeringsverktyg.*



### Steg 4: VA-plan

*Framtida utveckling och prioriteringsordning för all VA-försörjning i hela kommunen uppdelat på olika sorters försörjning.*



### Steg 5: Implementering och uppföljning

*Kontinuerligt och långsiktigt arbete med att utföra och följa upp de åtgärder som identifierats i VA-planen.*

VA-policyn innehåller en *målbild* för VA-försörjningen i Svenljunga år 2030. Denna målbild har tagits fram inom ramen för policyarbetet. För att målbilden ska uppnås behöver beslut som rör VA-försörjningen styras med hjälp av *strategier* och *riktlinjer*.

<sup>1</sup> Enligt Brundtlandkommissionen, 1987.

*Strategierna (kapitel 3)* utgörs av ställningstaganden som ska tillämpas på både politikernivå och tjänstemannanivå. Strategierna ska säkerställa att alla delar i kommunens organisation i sitt övergripande arbete jobbar tillsammans för att nå fram till målbilden för vatten- och avloppsförsörjningen. Strategierna antas av kommunfullmäktige.

*Riktlinjer (kapitel 3 & 4)* utgörs av ställningstaganden som styr berörda delar i kommunens organisation inom sina respektive ansvarsområden inom VA-försörjningen. Riktlinjerna antas av kommunfullmäktige.



I VA-planen, som är nästa steg i kommunens strategiska VA-planering, ska policyns strategier och riktlinjer ligga till grund för formulering av åtgärder för dricksvatten- och avloppsvattenförsörjning i Svenljunga kommun.

Vissa åtgärder kommer att kopplas till geografiska områden och för alla åtgärder ska det finnas en angiven tidsperiod för när åtgärden ska utföras. Detta möjliggör också att ha en långsiktig ekonomisk plan för den allmänna VA-försörjningen samt att planera för en långsiktigt hållbar VA-försörjning i områden med enskild VA-försörjning. VA-planeringen ska med andra ord resultera i att åtgärder genomförs på ett metodiskt och effektivt sätt.

## Uppdatering av VA-policyn

För att den strategiska VA-planeringen ska vara ett användbart underlag och riktmärke för kommunens arbete med VA-försörjning och översiktlig planering behöver den hållas aktuell. Uppdatering av VA-policyn sker förslagsvis i samband med aktualisering av kommunens översiktsplan samt vid behov däremellan.

---

## Målbild

### MÅLBILD

*När politiker, tjänstemän, invånare och andra berörda får frågan år 2030 vad som kännetecknar Svenljunga kommuns hantering av vatten- och avloppsförsörjningen ska de kunna svara detta:*

Svenljunga kommuns hantering av vatten- och avloppsförsörjningen genomsyras av **långsiktig hållbarhet** ur sociala, ekonomiska och ekologiska aspekter.

Alla invånare i Svenljunga kommun har en **trygg och säker** vatten- och avloppsförsörjning som anpassas till ett förändrat klimat.

Svenljunga kommun har en väl fungerande **organisation** kring VA-frågor som genom **samverkan** nyttjar varandras kompetens och möjlighet vilket ger en upplyst, enhetlig och konsekvent grund för beslut.

---

## Kommunen ska

1. Vid byggnation och exploatering arbeta för en **långsiktigt hållbar vatten- och avloppsförsörjning**, med hänsyn till hälsa, miljö och ekonomi.
2. I sitt arbete med vatten och avloppsförsörjningen ha en **tydlig fördelning av roller och ansvar** samt en tydlig beslutsstruktur.
3. Ha en **långsiktig ekonomisk planering** som innefattar nödvändiga investeringar såväl inom som utanför befintligt verksamhetsområde för allmänt VA. Behovet av investeringar i vatten- och avloppsförsörjningen i kommunen ska vara tydligt för alla berörda.
4. Klassa alla fastigheter i kommunen med behov av vatten- och avloppsförsörjning som något av följande **"VA-typsområden"**<sup>2</sup>.
  - a. Allmänt VA-område
  - b. VA-utbyggnadsområde
  - c. VA-utredningsområde
  - d. VA-bevakningsområde
  - e. Enskilt VA-område
5. Tydligt kommunicera till medborgarna vilka områden som utgör VA-utbyggnadsområde, VA-utredningsområde, VA-bevakningsområde och enskilt VA-område, grunderna för detta samt vad det innebär.
6. Ha en **långsiktig plan** för utbyggnad av den allmänna vatten- och avloppsförsörjningen, som skapas i samklang med utvecklingen av den bebyggda miljön och med hänsyn till människors hälsa och miljön.
7. Anpassa vatten och avloppsförsörjningen med **hänsyn till hydrologiska variationer** såsom torka och översvämning, klimatförändringar och samhällets utveckling.
8. Ha en god **beredskap inför klimatförändringarnas effekter** kring befintlig och ny bebyggelse.
9. Stärka skyddet av **prioriterade vattenförekomster** och synliggöra dem i kommunens strategiska planering.
10. Anpassa vatten- och avloppsförsörjningen med **hänsyn till yt- och grundvattenförekomsternas status**.
11. Verka för att begränsa VA-verksamhetens **utsläpp av föroreningar** till grundvatten, sjöar, vattendrag, kust och hav.
12. Ta hänsyn till **skyddsvärd natur** vid planering och åtgärder inom vatten- och avloppsförsörjningen.

---

<sup>2</sup> Se figur bilaga 1

- 
13. **Prioritera vattenförsörjningsintresset** högst inom fastställda vattenskyddsområden samt prioriterade vattenförekomster.
  14. Vid planläggning utanför verksamhetsområde för allmänt VA, verka för att skapa **lokala VA-lösningar** anpassade efter platsens förutsättningar och krav.
  15. Söka efter och där så är lämpligt tillämpa **kretsloppsanpassade lösningar** för vatten- och avloppsförsörjningen.
  16. Bidra till att **öka medborgarnas insikt och förståelse** för vatten genom information om vattnets kretslopp.

---

## VA-försörjning utanför kommunalt verksamhetsområde

*Riktlinjer* utgörs av ställningstaganden som huvudsakligen tillämpas på tjänstemannanivå och inom respektive enhets ansvarsområde för vatten- och avloppsförsörjningen. Riktlinjerna ska utgöra stöd till kommunernas olika enheter vid verksamhetsplanering och strategiska beslut.

De riktlinjer som anges i VA-policyn rör olika delar av den vatten- och avloppsförsörjning som sker i kommunen och berör följande områden:

- Enskilt VA-område, VA-bevakningsområde och VA-utredningsområde
- VA-utbyggnadsområde
- Allmänt VA-område
- Samarbete och kommunikation

### Enskilt VA-område, VA-bevakningsområde, VA-utredningsområde

Tillämpningen av riktlinjer inom *Enskilt VA-område, VA-bevakningsområde, VA-utredningsområde* rör främst miljöenheten men även andra delar i organisationen kan komma att beröras av riktlinjerna.

1. Klassning av Enskilt VA-område, VA-bevakningsområde och VA-utredningsområde ska baseras på behov av förbättrad VA-lösning med avseende på miljö- och hälsoskyddsaspekter samt samhällets utveckling
2. För varje VA-utredningsområde ska både enskild och allmän vatten- och avloppsförsörjning utredas.
3. Inventering av enskilda avlopp ska bedrivas enligt en långsiktig plan som beaktar klassningen av VA-planområden. Inventering ska prioriteras i områden som klassats som VA-utredningsområden och VA-bevakningsområden.
4. Standarden på enskilda VA-anläggningar ska vara känd av såväl tillsynsmyndigheten som av berörda fastighetsägare.
5. Krav på enskilda VA-anläggningar ska beakta klassningen av VA-planområden. Kraven ska beakta när i tid en förändrad VA-struktur är aktuell, vilken status befintlig anläggning har och vilket behov som finns på fastigheten.
6. Vattenskyddsområde ska finnas för större enskilda vattentäkter.
7. Byggnation på landsbygden ska beakta säkerställande av en långsiktigt hållbar vatten- och avloppsförsörjning, med hänsyn till hälsa, miljö och ekonomi.



---

## VA-utbyggnadsområde

Tillämpningen av riktlinjer inom *VA-utbyggnadsområde* rör flera enheter i Svenljunga kommun, främst VA-, miljö- och planenheter men även andra delar i organisationen kan komma att beröras av riktlinjerna.

8. Klassning och prioritering av VA-utbyggnadsområde ska baseras på;
  - a. Behov av förbättrad VA-lösning med avseende på miljö- och hälsoskyddsaspekter samt samhällets utveckling.
  - b. Möjlighet att införliva området i verksamhetsområde för allmänt VA.
9. Inför planbesked ska det vara klarlagt om vatten- och avloppsförsörjningen ska vara allmän eller enskild.
10. Inför beslut om verksamhetsområde ska vid behov lantmäteriförrättning vara utförd eller detaljplan upprättad.
11. VA-utbyggnad i område som ansluts till allmänt VA ska dimensioneras så att all befintlig och planerad bebyggelse kan anslutas.
12. Där nytt verksamhetsområde för allmänt VA skapas finansieras VA-utbyggnaden av VA-kollektivet. Om verksamhetsområdet omfattar befintlig bebyggelse sker finansiering genom anläggningsavgiften, och om verksamhetsområdet omfattar ny bebyggelse av exploatör.
13. Verksamheter som förbrukar mycket vatten bör, så långt det är möjligt, lokaliseras så att deras behov kan tillgodoses utifrån förutsättningar i den befintliga VA-anläggningen.

---

## VA-försörjning inom allmänt VA-område

Tillämpningen av riktlinjer inom *Allmänt VA-område* rör främst VA-enheten men även andra delar i organisationen kan komma att beröras av riktlinjerna.

14. Allt spillvatten ska ha fullgod rening där högre krav (hög skyddsnivå) ställs i känsliga områden, till exempel vid sjöar, vattendrag, och vattenskyddsområden.
15. Det allmänna verksamhetsområdet ska utökas och så många fastigheter som möjligt anslutas utifrån prioritering i nedan beskrivna "VA-planområden".
16. Den allmänna dricksvattenförsörjningen ska vara skyddad från sabotage.
17. Allmänna dricksvattentäkter ska ha ett fullgott vattenskydd som säkerställer råvattenkvalitet och kvantitet.
18. Anslutna abonnenter inom den allmänna VA-anläggningen ska ha tillgång till ett dricksvatten av god kvalitet och tillräcklig mängd.
19. Det ska finnas beredskap avseende såväl utrustning som manskap och kompetens för händelse av driftstörning i den allmänna VA-försörjningen.
20. Den allmänna VA-verksamheten ska ha en planering för förnyelse- och underhåll av allmänna VA-anläggningar.
21. Påverkan på den allmänna VA-anläggningen som orsakas av översvämning, skyfall och torra ska beaktas i samhällsplaneringen.
22. Befintliga allmänna VA-anläggningar ska säkerställas så att funktionen bibehålls vid översvämning, skyfall eller torra.
23. Inom allmänt VA-område ska tillgång till reservvattenförsörjning, motsvarande normalbehovet eftersträvas hos alla abonnenter, exklusive industrin.
24. Inom allmänt VA-område ska nödvattenförsörjning kunna etableras.
25. Inom allmänt VA-område ska mängden tillskottsvatten i spillvattenledningar minimeras.
26. Den allmänna VA-verksamheten ska ha en förutsägbar taxeutveckling genom långsiktig ekonomisk planering för att klara kommande behov i VA-anläggningar och VA-ledningsnätet.
27. Driftssäkerheten vid anläggningarna ska ökas.

---

## Samarbete och kommunikation

Tillämpningen av riktlinjer inom *Samarbete och kommunikation* rör alla delar i kommunens organisation som har beröring med vatten- och avloppsförsörjningen.

28. Berörda delar i kommunens organisation ska utveckla samarbetet i frågor som rör VA-försörjningen.
29. Det ska finnas tydliga vägar för kommunikation kring frågor som rör vatten- och avloppsförsörjningen såväl inom kommunens organisation som mellan kommunen och invånarna.
30. Kommunens organisation ska ha en tydlig och enhetlig kommunikation kring frågor som rör vatten- och avloppsförsörjning.
31. Kommunen ska verka för ökad medvetenhet hos invånarna i frågor och problematik som rör både allmän och enskild vatten- och avloppsförsörjning.
32. I arbetet med vatten- och avloppsförsörjningen ska kommunen samverka med andra kommuner när samordningsvinster kan finnas.

---

## Bilaga 1: Principskiss över olika typer av VA-områden

